

ריפוי בעיסוק בבתי אבות- מחלקת תשושי נפש

כדי להדגים פעילות של מרפאים בעיסוק במחלקת תשושי נפש, מצורפת המידע הבא. יש לציין כי זוהי רק דוגמא וייתכן כי במחלקות השונות יישמו המרפאים בעיסוק את העקרונות באופן במתאים להם ולמקום.

כאשר בן משפחה עובר לגור בבית אבות בשל בלבול, קשיים בזיכרון או מחלות הפוגעות ביכולת החשיבה (כגון אלצהיימר, דיכאון עמוק, מחלות דמנציה), לרוב הוא יתאשפז במחלקת תשושי נפש.

המעבר למחלקה זו כרוך לעיתים בתחושת אי נוחות של המשפחה בשל היותה מחלקה שמורה במיוחד, הנותנת תחושה של בידוד. אולם, שמירה זו מטרתה להגן על הזקן המבולבל להיפגע או ללכת לאיבוד. בנוסף, קיימת הסטיגמה כי בבתי אבות נותנים "איזון כימי" דהיינו תרופות שמטרתן להרדים או לטשטש את יקירינו. לשמחתנו, מצבים אלו חריגים וברוב המקומות נהוג כיום לנקוט בגישה של הפחתת ריבוי תרופות (פוליפרמסיה), כדי לשמר את התפקוד המיטבי של האדם. לעיתים קיים קושי כי האדם עצמו מבקש שוב ושוב לחזור לביתו, אך למרבית הצער הוא אינו יכול להיות עצמאי ואחראי באופן בטיחותי ולכן יישאר במחלקה. במחלקת תשושי נפש המרפאים בעיסוק מכירים את האדם, ומתאימים לו פעילות יומיומית על מנת לשמר את איכות חייו, לשמר פעילויות קיימות ולגרום לו לחוש התעניינות ומעורבות.

איך האבחנה משפיעה על חיי האדם? ישנם שלבים שונים למחלות שונות. לרוב בשלבים הראשונים יופיעו בלבול וחוסר התמצאות, בשלבים מתקדמים יתקשה לשרת את עצמו, ללכת, לא יזהה בני משפחה או מטפלים, בשלבים מאוחרים לא יזכור כיצד לאכול, לדבר, ועלול לא לחוש רעב או צמא.

כיצד מרפאה בעיסוק יכולה לעזור לך?

- ✓ בקבלה למחלקה, המרפאה בעיסוק תערוך שיחה עם האדם ומשפחתו כדי להבין מהן יכולותיו, מהם צרכיו, מה צרכי המשפחה, תערוך מבחנים פורמאליים ולא פורמאליים ולאחר שתבין את המצב לאשורו תערוך תיאום ציפיות ותתאים טיפול.
- ✓ במידה ויש חסר בתחום החשיבה (כגון הבנת מצבים וסכנות, התמצאות, הבנת שפה וכו') תתאים פעילות לפי מצב האדם למשל האזנה למוזיקה, משחקי התאמה, השתתפות בקבוצת יצירה, תנועה, גינון, אפיה ועוד. בליקויים עמוקים יותר תתאים פעילות חושית בסיסית כגון הרחת צמחים ותבלינים, מישוש חומרים, הקשבה למוזיקה וקצב, פעילות פשוטה בטאבלט.
- ✓ בחסרים אחרים למשל בקשיים של תכנון תנועה תתאים את הסביבה כדי שהאדם לא יהיה חשוף לנפילה, או תתאים מזון שאפשר לאכול באצבעות עם הדיאטנית כדי להקל על אכילה.
- ✓ בכל מקרה, המשפחה תקבל הסבר על התאמת תכנית הטיפול ועל שינויים בתכנית בהתאם למצב יקירה. בשיחה כזו ניתן להעלות שאלות, לתת מידע נוסף שיסייע להתאמת תכנית הטיפול. למשל אם אוהב לאכול מזון מיוחד מהבית- לשאול אם אפשר להביא לו אותו כדי שיעודד אכילה. אם אהב זמר מיוחד- להביא אוזניות מותאמות להקשבה ללא כבל עם כרטיס מוקלט שלו.
- ✓ במקרים של אלימות שעלולה להופיע אצל תשושי נפש, תתאים המרפאה

בעיסוק סביבה מאפשרת למשל הזמנה לטיול בגינת המחלקה, הסחת דעת על ידי קול ואור שונים, הזמנה לחדר סנוזלן במידה וקיים בבית האבות ועוד. חדר סנוזלן הוא חדר עם גרויים חושיים עדינים שמאפשרים רגיעה וויסות חושי וניתן לשהות בו רק עם מטפל מוסמך לסנוזלן. שווה בו רק אדם אחד בכל פעם בדרך כלל, כדי להימצא בסביבה מותאמת, מכילה ומגנה. ✓ במקרים בהם המחלה במצב מתקדם מאד, נא ראו דף הסבר הנושא טיפול פליאטיבי

שוחחו עם המרפאה בעיסוק שבבית האבות על מנת לגלות איך ניתן לתמוך ביקורכם אשר נמצא במחלקת תשושי נפש.

רוצים לדעת עוד? קישורים רלוונטיים:

קטלוג העזרים של מילב"ת

<http://www.azarim.org.il/Hebrew/News/Pages/milbatcatalog.aspx>

אתר נגישות ישראל [אתר נגישות ישראל](#)

[סנוזן לאנשים עם דמנציה](#)

מחפשים מרפא/ה בעיסוק?

ודאו שיש לו רישיון מטעם משרד הבריאות.

[אתר משרד הבריאות- רשימת מרפאים בעיסוק בעלי רישיון](#)

דף מידע זה נכתב על ידי :

שרון אוסט מור, מרפאה בעיסוק, מ.ר. 14-91924, תואר שני בניהול מערכות בריאות, תעודת ניהול בתי אבות מאוניברסיטת חיפה, דוקטורנטית לגרונטולוגיה בחוג לגרונטולוגיה באוניברסיטת חיפה. עובדת בבית אבות "עד 120" בחדרה.